

Bijlage 2
bij het Convenant inzake de samenwerking tussen
het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Financiën
bij de uitvoering van wettelijke taken op het beleidsterrein
van het Ministerie van Buitenlandse Zaken door de Douane

De samenwerking inzake Strategische goederen

1. Kader van deze bijlage

Dit is een bijlage bij het "Convenant inzake de samenwerking tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken en het Ministerie van Financiën bij de uitvoering van wettelijke taken op het beleidsterrein van het Ministerie van Buitenlandse Zaken door de Douane" zoals bedoeld in artikel 3; artikel 4, lid 1 en artikel 9, lid 2.

De bepalingen van dit convenant zijn onverkort van toepassing op deze bijlage. Deze bijlage regelt de samenwerking tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de Douane ter uitvoering van de verschillende taken op het gebied van strategische goederen.

Deze bijlage vervangt de bijlage 2E, van 20-09-2012, waarin de samenwerking tussen de Douane en het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en Innovatie op het gebied van strategische goederen werd vastgelegd.

2. Regelgeving

a. Regelgeving

Internationale verdragen:

- Verdrag tot verbod van de ontwikkeling, de productie, de aanleg van voorraden en het gebruik van chemische wapens en inzake de vernietiging van deze wapens (Verdrag chemische wapens).

Regelgeving van de Unie:

- Verordening 428/2009 tot instelling van een communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel en de doorvoer van producten voor tweërlei gebruik;
- Richtlijn 2009/43, betreffende de vereenvoudiging van de voorwaarden voor overdracht van defensie gerelateerde producten binnen de Gemeenschap.

Nationale regelgeving:

- Besluit strategische goederen;
- Uitvoeringsregeling strategische goederen 2012;
- Uitvoeringswet verdrag chemische wapens;
- Uitvoeringsbesluit verdrag chemische wapens;
- Besluit aanwijzing hoofd begeleidingsteam Uitvoeringswet verdrag chemische wapens 2010
- Wet strategische diensten
- Algemene douanewet (hierna Adw) en daarop gebaseerde wetgeving;
- Besluit mandaat en machtiging op het terrein van de buitenlandse handel 2019
- Wet economische delicten.

b. Doel regelgeving

Strategische goederen, hiermee worden bedoeld zowel goederen voor tweërlei gebruik als militaire goederen, kunnen voor militaire doeleinden worden gebruikt of kunnen bestemd zijn voor de ontwikkeling of de productie van massavernietigingswapens. De regelgeving inzake strategische goederen stelt voorwaarden aan de in-, uit-, doorvoer en overdracht/overbrenging van dergelijke goederen.

3. Samenwerkende organisaties

- Directie Internationale Marktordening en Handelspolitiek van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (hierna BuZa);
- Directie Veiligheidsbeleid van het Ministerie van Buitenlandse Zaken;
- Belastingdienst/Douane (hierna Douane), waaronder Belastingdienst/Douane Groningen de Centrale dienst voor in- en uitvoer (hierna CDIU) en het team Precursoren, strategische goederen en sanctiewetgeving (hierna Team POSS).

4. Doel van de samenwerking

- Handhaving van de hierboven benoemde regelgeving met betrekking tot het buitengrensoverschrijdende goederenvervoer ten einde zorg te dragen voor een juiste uitvoering van de exportcontrole.
- Invulling geven aan de handhaving op overdracht van militaire goederen dan wel overbrenging van goederen voor tweeeërlei gebruik tussen lidstaten.
- De juiste invulling van de betreffende vergunningverlenende taken (CDIU).
- Het uitvoeren van (administratieve) onderzoeken (Team POSS).

5. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

a. Taak Douane

De Douane controleert zendingen van goederen die onder douanetoezicht staan op de naleving van de relevante wetgeving (zie onder 2a) die van toepassing is bij de invoer, (weder)uitvoer, overdracht en/of doorvoer van goederen voor tweeeërlei gebruik en militaire goederen. Voorts controleert de Douane het vervoer van goederen voor tweeeërlei gebruik via een derde land.

De Douane verricht haar taak in de volgende drie situaties:

1. Bij het vervullen van de douaneformaliteiten op het grondgebied van Nederland bij binnenkomst in de Europese Unie (hierna EU), bij de plaatsing onder een (bijzondere) douaneregeling of bij het verlaten van de EU;
In deze situaties controleert de Douane in elk geval of:
  - een vergunning verplicht is bij (weder)uitvoer, overdracht en doorvoer van goederen voor tweeeërlei gebruik en militaire goederen;
  - een doorvoerverbod geldt voor goederen voor tweeeërlei gebruik;
  - een melding moet worden gedaan bij doorvoer van militaire goederen;
  - het vervoer van goederen voor tweeeërlei gebruik via een derde land voldoet aan de voorwaarden;
  - een vrijstelling of ontheffing van toepassing is op de vergunning- of meldplicht voor militaire goederen;
  - bij de in- en uitvoer een ontheffing voorhanden is voor lijst 1-stoffen;
  - een verbod (niet-Verdragstaten) geldt bij de invoer van lijst 2 en 3-stoffen.
2. Bij het toezicht en de controle anders dan bij het vervullen van douaneformaliteiten zoals hiervoor bedoeld. Dit betreft onder andere steekproefcontroles, uitgangscontroles, ambulante controles op zee- en/of luchthaventerreinen of controles op basis van informatie die de Douane heeft verzameld of van derden heeft ontvangen.
3. Op verzoek van BuZa of een bevoegde inlichtingendienst. Het verzoek kan betrekking hebben op goederen waarvoor geen douaneformaliteiten vervuld behoeven te worden (bij doorvoer zonder overlading) maar ook op goederen waarvoor wel douaneformaliteiten vervuld moeten worden of vervuld zijn. Komt het verzoek van een inlichtingendienst, is een akkoord

van BuZa vereist welke de Douane aan BuZa vraagt.

Beslissing bij doorvoer zonder overlading:

Bij een controle op doorvoer van goederen zonder overlading via een zee- of luchthaven beslist BuZa of:

- goederen gelost moeten worden i.v.m. de uit te voeren controle;
- goederen gelost moeten worden omdat de doorvoer verboden is/wordt.

b. Taak CDIU

Binnen de Douane heeft de CDIU tot taak informatieverstrekking over, het beoordelen van aanvragen, het afgeven van vergunningen en andere bescheiden inzake strategische goederen. Daarnaast controleert de CDIU de afschrijvingen op de vergunningen voor het intra-Unie verkeer. De CDIU controleert of wordt voldaan aan de verplichting om tijdig de realisatiegegevens aan te leveren en of die gegevens voldoen aan de vereisten.

Bij doorvoer van militaire goederen is in bepaalde gevallen geen vergunning vereist maar moet een melding plaatsvinden bij de CDIU. De CDIU registreert de melding en beoordeelt in overleg met BuZa of voor de doorvoer een vergunning is vereist.

Daarnaast heeft de CDIU de taak om de chemische industrie periodiek uit te nodigen om te voldoen aan haar declaratieverplichting o.g.v. het Verdrag chemische wapens. De CDIU verwerkt de declaraties en verstuurt deze tijdig naar de Nationale Autoriteit. Ook houdt de CDIU een overzicht bij van deze bedrijven en hun relevante activiteiten.

c. Taak Team POSS

Team POSS is belast met het (administratief) toezicht op strategische goederen in zowel derde landenverkeer als het intra-Unie verkeer. Tijdens deze onderzoeken controleert Team POSS bedrijven en particulieren op de naleving van de betreffende wet- en regelgeving en geeft hierover voorlichting.

Ook geeft Team POSS desgewenst voorlichting over het taakveld aan de industrie en relevante partners.

Verder is Team POSS verantwoordelijk voor de begeleiding van internationale inspectieteams van de OPCW als die in Nederland inspecties uitvoeren. Hiervoor wordt een begeleidingsteam samengesteld. Door hun aanwezigheid is gewaarborgd dat de OPCW-inspectieteams zich aan de internationaal overeengekomen voorschriften houden en bijvoorbeeld alleen die informatie vergaren waartoe zij bevoegd zijn. Bedrijven zijn verplicht om hun medewerking te verlenen aan een inspectie.

d. Buitenlandse dienstreizen

Team POSS en de CDIU vertegenwoordigen Nederland in de bijeenkomsten over handhaving en vergunningverlening van de internationale non-proliferatieregimes en zorgen hierbij voor de opbouw van een relevant internationaal netwerk. Tijdens deze bijeenkomsten wordt kennis en ervaring gedeeld met de partnerlanden en wordt er voor gezorgd dat informatie en signalen die door partnerlanden zijn gedeeld waar mogelijk wordt gedeeld ten behoeve van de nationale handhaving.

e. Bevoegdheden Douane

De Douane ontleent haar controlebevoegdheden in het toezicht aan de Adw. Bij het constateren van een strafbaar feit maakt de Douane gebruik van haar opsporingsbevoegdheden op grond van het Besluit Buitengewoon Opsporingsambtenaar Belastingdienst/Douane 2017. De Douane gebruikt haar opsporingsbevoegdheid uitsluitend voor de uitvoering van haar handhavingstaken. De Douane kan informatie overdragen op grond van de Adw.

In het Besluit mandaat en machtiging op het terrein van de buitenlandse handel 2019, is aan de Algemeen Directeur Douane mandaat verleend voor het nemen van besluiten en verrichten van handelingen die verband houden met de strategische goederen.

e. *Verantwoordelijkheid en taken BuZa*

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking is verantwoordelijk voor de hierboven benoemde regelgeving en bepaalt in hoofdzaak het beleid; ook ten aanzien van de uitvoering en de rechtshandhaving met betrekking tot de taken die voortvloeien uit deze bijlage. BuZa informeert de Douane over de wetgeving, het beleid, beleidsprioriteiten in het toezicht en risico-indicaties met betrekking tot de taken die voortvloeien uit deze bijlage. Communicatie en voorlichting met betrekking tot de beleidsaspecten van onderhavige taak is primair de verantwoordelijkheid van BuZa.

6. *Uitvoering*

a. *Werkwijze*

Uitgangspunt voor het douanetoezicht is risicobeheersing. Dat houdt in dat de Douane zich met name richt op de risicovolle goederenzendingen. De Douane maakt gebruik van uiteenlopende vormen van toezicht.

Voor de taak van deze bijlage kunnen relevant zijn:

- controles van de administraties van bedrijven;
- controles van de aangiften;
- fysieke controles van goederen.

De Douane zet bij de uitvoering van deze werkzaamheden een gespecialiseerde medewerker in, de "Vraagbaak Strategische goederen en Sancties", die voor zijn collega's een helpdeskfunctie vervult binnen de dagelijkse uitvoering van toezichtswerkzaamheden op genoemde terreinen. De Vraagbaak Strategische goederen en Sancties is ook de schakel tussen de dagelijkse taakuitvoering en de CDIU.

Met betrekking tot de werkwijze betekent dit dat de CDIU:

- werkt conform de werkafspraken die in de ECBI-instructie (voorheen BEB-instructie) dan wel in de Samenwerkingsruimte van BuZa zijn vastgelegd;
- vragen beantwoordt van bedrijven en personen over de wetgeving inzake strategische goederen en geeft hen toelichting over het strategisch karakter van goederen;
- voorlichting geeft aan bedrijven of instellingen;
- fungeert als intermediair naar BuZa t.a.v. vergunningafgifte, controle vanuit fysiek toezicht en vragen vanuit de Douane en vanuit bedrijven.

Jaarlijks stelt de Douane voor de taak van deze bijlage een uitvoeringsplan op. BuZa levert, waar beschikbaar beleidsprioriteiten en risico-indicaties aan ten behoeve van dit plan. Het plan is gebaseerd op risicoanalyse. In het uitvoeringsplan wordt het douanetoezicht uitgewerkt voor de relevante douaneprocessen.

Dit plan wordt besproken met BuZa.

b. *Afhandeling overtredingen*

Als de Douane onregelmatigheden vermoedt t.a.v. de naleving van de onder paragraaf 2 genoemde regelingen, kunnen de goederen niet de aangegeven bestemming volgen en wordt, via de Vraagbaak Strategische goederen en Sancties, contact opgenomen met de CDIU ter bevestiging van het vermoeden. De CDIU geeft, na eventueel overleg met Team POSS en BuZa, aan hoe er verder gehandeld moet worden.

Wanneer sprake is van een vermoedelijk strafbaar feit dat voor verdere vervolging in aanmerking komt wordt het onderzoek overgedragen aan het

Team POSS. Wanneer Team POSS een strafrechtelijk onderzoek nodig acht, stemt Team POSS dit af met het OM.

- c. *Douane-laboratorium* Het douanelaboratorium wordt ingeschakeld als een analyse van de goederen vereist is. Het laboratorium kan ook ingeschakeld worden bij de beoordeling van documenten waarop informatie over chemische producten staat vermeld. In bepaalde gevallen geldt dit ook voor de beoordeling van technische informatie van bijvoorbeeld instrumenten.
- d. *Douane-voorschrift* De Douane beschrijft in overleg met BuZa, zoals bedoeld in artikel 6 van het convenant, in het Handboek VGEM, voorschrift Strategische goederen (30.06.00), op welke wijze de Douane uitvoering dient te geven aan de taak.

In geval van substantiële wijzigingen vinden aanpassingen aan het voorschrift plaats in overeenstemming met BuZa.

7. Planning, rapportage en evaluatie

- a. *Doelstellingen en prioritering* Jaarlijks stelt de Douane de omvang van het toezicht vast voor de taak van deze bijlage en verwerkt dit in het Handhavingsplan Douane. Als gelet op de totaliteit van douanetaken in dit plan en de daarbinnen te stellen uitvoeringsprioriteiten wordt verwacht dat de voorgenomen handhavingsinspanning voor de taak van deze bijlage niet of niet volledig kan worden uitgevoerd, wordt dit besproken met BuZa.
- b. *Rapportage en evaluatie* De Douane en BuZa bespreken jaarlijks of de afspraken in deze bijlage nog actueel en toereikend zijn en of er wensen en/of knelpunten in de samenwerking met betrekking tot de uitvoering van deze taak zijn. Indien nodig vindt actualisering van de bijlage plaats.

De Douane draagt zorg voor de rapportage aan BuZa over haar activiteiten met betrekking tot de taak van deze bijlage. Aan de hand van de afgegeven consenten en uitvoervergunningen, het uitgevoerde toezicht en de geconstateerde onregelmatigheden wordt het resultaat van de activiteiten in dit jaarlijkse overleg besproken. Als het overleg daartoe aanleiding geeft, kunnen de jaarlijkse afspraken bijgesteld worden.

8. Informatie-uitwisseling

- a. *Informatie-uitwisseling* Zie "Bijlage 'Automatische Gegevensuitwisseling: Algemene afspraken en Technische afspraken en procedures aangaande Incidenteel Leveringsverzoek(en) Gegevens en Spontane Gegevensverstrekking".
- b. *Juridisch* Bij doelgebonden informatie-uitwisseling, zoals bedoeld in lid a, verstrekken de algemeen directeur Douane, in zijn hoedanigheid van inspecteur als bedoeld in artikel 1:3, lid 1 onderdeel c Adw, en de door hem gemandateerde ambtenaren met gebruikmaking van de in artikel 1:33, lid 3 Adw gegeven bevoegdheid, op verzoek gegevens voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens de in artikel 1:1 Adw bedoelde regelingen dan wel voor de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens die wet, aan de in deze bijlage genoemde organisatie(s).

9. Scholing en helpdesk

- a. *Opleiding en scholing* De Douane is verantwoordelijk voor de inzet van gekwalificeerd personeel voor de uitvoering van de taken die voortvloeien uit deze bijlage. BuZa levert desgevraagd steun bij de opleiding van douanemedewerkers op het gebied van het toezicht op de naleving van de regelgeving inzake strategische goederen.
- b. *Helpdesk-functie* De CDIU vervult de primaire helpdeskfunctie voor de medewerkers van de Douane. Buiten de kantoor tijden zorgt de CDIU, als het aanspreekpunt voor de Douane, voor een piketdienst. Dit geldt zowel voor vragen over de indeling van goederen in de lijst met militaire goederen en de lijst met goederen voor tweërlei gebruik als voor de vergunningplicht bij in-, uit- en doorvoer en de meldplicht bij militaire goederen. Zo nodig vindt overleg plaats met Team POSS en/of BuZa.

10. Overleg, coördinatie en beheer

- a. *Overleg* Ten minste eenmaal per jaar vindt beleidsoverleg plaats tussen BuZa en de Douane over de uitvoering van de taken van deze bijlage en het functioneren van de samenwerking volgens deze bijlage en het uitvoeringsplan.
- b. *Coördinatie en beheer van deze bijlage* Ministerie van Buitenlandse Zaken:
De directie Internationale Marktordening en Handelspolitiek.
- Douane:
Landelijk kantoor, afdeling Handhavingsbeleid.

11. Publicatie in de Staatscourant

Van de inwerkingtreding van deze bijlage wordt melding gemaakt in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Op ..... 2020, te Rotterdam
Namens de Minister van Buitenlandse Zaken,

de directeur Internationale Marktordening en
Handelspolitiek,

Mw. C. Kollau

Op 21-1-2020, te Rotterdam
Namens de Staatssecretaris van Financiën –
Toeslagen en Douane,

de directeur Douane/Handhavingsbeleid en
internationale aangelegenheden,

Dhr. A. Kooij MPM